

آزمون انگیزه‌ی پیشرفت هرمنس¹ (AMT)

در سال (1970) میلادی هرمنس، بر مبنای دانش نظری و تجربی موجود، درباره‌ی نیاز به پیشرفت و با بررسی پژوهش‌های مربوط به این زمینه، پرسشنامه‌ی انگیزه‌ی پیشرفت را تدوین نمود. بعد از اجرای آزمایش پرسشنامه و تجزیه و تحلیل پرسش‌ها، 29 پرسش که دارای همبستگی بالا و معنادار با نمره کل آزمون بودند، در نسخه‌ی نهایی آزمون قرار گرفتند. پرسش‌های آزمون، به صورت جمله‌های ناتمام و چهار گزینه‌ای بیان شده‌اند و این گزینه‌ها بر حسب این که نشان دهنده‌ی انگیزه‌ی پیشرفت از زیاد به کم و کم به زیاد باشد، نمره‌گذاری می‌شوند.

این پرسشنامه یکی از رایج‌ترین ابزارهای مداد-کاغذی است که برای سنجش نیاز به پیشرفت به کار می‌رود. پرسشنامه‌ی انگیزه‌ی پیشرفت در ابتدا با 92 سؤال تدوین شد. اما در نهایت بر اساس محاسبه‌ی همبستگی هر سؤال با رفتار پیشرفت گرا به 29 سؤال تقلیل یافت. سؤالات پرسشنامه به صورت جمله ناتمام بیان شده و به دنبال هر جمله چند گزینه داده شده است.

در این پرسشنامه بعضی از سؤالات به صورت مثبت و بعضی از سؤالات به صورت منفی نمره‌گذاری می‌شود. سؤالات شماره 29، 28، 27، 16، 15، 14، 13، 9، 4، 1 به این صورت نمره‌گذاری می‌گردد:

گزینه‌ی الف (1)، گزینه ب (2)، گزینه ج (3) و گزینه د (4).

و سؤالات شماره 26، 25، 24، 23، 22، 21، 20، 19، 18، 17، 12، 11، 10، 8، 7، 6، 5، 3، 2 به این صورت نمره‌گذاری می‌گردد:

گزینه‌ی الف (4)، گزینه ب (3)، گزینه ج (2) و گزینه د (1) (هومن و عسگری، 1379).

برای به دست آوردن امتیاز کلی امتیازات بدست آمده از تک تک سؤالات را با هم جمع نموده و به عنوان میزان انگیزه‌ی پیشرفت تحصیلی فرد در نظر گرفته می‌شود. این نمره دامنه‌ای از 21 تا 116 خواهد داشت و بدیهی است که هر چه نمره‌ی کسب شده بالاتر باشد، نشان‌دهنده‌ی انگیزه‌ی پیشرفت تحصیلی بالاتر فرد

¹. Achievement Motivation Test

پاسخ دهنده خواهد بود و هرچه امتیاز پایین تر باشد انگیزه‌ی پیشرفت تحصیلی، کمتر خواهد بود (تمنایی فر و گندمی، 1390).

روایی و پایایی: هرمنس ضرایب همبستگی هر ماده را با نمره‌ی کل انگیزه‌ی پیشرفت محاسبه کرد و آزمون را دارای روایی و اعتبار دانست. ضرایب همبستگی در دامنه‌ای بین 0/30 الی 0/57 بود (طالب پور، نوری و مولوی، 1381). هومن و عسگری (1379) در پژوهشی با هدف ساخت، اعتباریابی، رواسازی و هنجاریابی آزمون انگیزه‌ی پیشرفت هرمنس، نمونه‌ای به حجم 1073 نفر (560 دختر و 513 پسر) از دانش آموزان دبیرستانی شهرستان ساوه و حومه را با روش نمونه‌گیری چند مرحله‌ای انتخاب کردند. ابزار پژوهش شامل پرسشنامه‌ی انگیزه‌ی پیشرفت هرمنس با 29 پرسش، به همراه 11 پرسش اضافه شده توسط پژوهشگران بود. ضریب اعتبار آزمون با استفاده از فرمول آلفای کرونباخ پس از حذف 8 پرسش برابر با 0/803 به دست آمد. اجرای روش تحلیل مؤلفه‌های اصلی در پژوهش درباره‌ی روایی پرسشنامه نشان داد که مواد پرسشنامه به‌گونه‌ای کلی با یک عامل همبسته است. چرخش عامل‌ها به شیوه‌ی کوارتیماکس برای ساده سازی ساختار پرسشنامه نشان داد که ساختار نظری پرسشنامه از هفت عامل (داشتن پشتکار، اعتماد به نفس، ادراک پویا از زمان، فرصت جویی، سخت کوشی، توجه به ملاک شایستگی در انتخاب دوست، سطح آرزوی بالا، آینده نگری) با بار عاملی دست کم 0/3 تشکیل شده است. اسودی (1379) پایایی این آزمون را با استفاده از دو روش آلفای کرونباخ و بازآزمایی به ترتیب 0/84 و 0/82 گزارش کرده است (به نقل از زمینی، حسینی نسب و هاشمی، 1386). طالب پور، نوری و مولوی (1381) اعتبار آزمون را به روش آلفای کرونباخ 0/82 بیان کردند. پایایی این آزمون در مطالعه‌ی حاضر با استفاده از آلفای کرونباخ 0/80 به دست آمد.

پرسشنامه‌ی انگیزه‌ی پیشرفت هرمنس

پرسشنامه حاضر از 29 جمله ناتمام تشکیل شده است. لطفا ابتدا جمله ناقص را با دقت بخوانید و بعد برای تکمیل هریک از جملات یکی از موارد را که بیستر با نظر شما موافقت دارد انتخاب نمایید. اطمینان داشته باشید پاسخ‌های شما محرمانه خواهد ماند.

1- کار کردن چیزی است که .....

الف) اصلاً دوست ندارم که آن را انجام دهم.   × ب) دوست ندارم آن را انجام دهم.

ج) دوست دارم آن را انجام دهم.   د) خیلی زیاد دوست دارم آن را انجام دهم.

امتیاز: 2

2- در مدرسه فکر می کنند که من فردی .....

الف) بسیار سخت کوش هستم.   × ب) سخت کوش هستم.

ج) نسبتاً راحت طلب هستم.   د) خیلی راحت طلب هستم.

امتیاز: 3

3- افراد دیگر فکر می کنند که من .....

الف) خیلی سخت کوش هستم.   × ب) سخت کوش هستم.

ج) سخت کوش نیستم.   د) اصلاً سخت کوش نیستم.

امتیاز: 3

4- اگر خود را از خیلی قبل برای انجام یک تکلیف آماده کنیم این کار .....

الف) واقعاً بی معنی است.   ب) بی معنی است.

ج) قبول واقعیت است.   × د) برای موفقیت ضروری است.

امتیاز: 4

5- توقعی که از خودم موقع کار کردن دارم .....

الف) خیلی بالا است.   × ب) بالا است.

ج) پائین است.   د) خیلی پایین است.

امتیاز: 3

6- هنگامی که معلم در کلاس درس می دهد .....

الف) معمولاً تمام وجودم را به کار می گیرم تا کارم را به بهترین وجه انجام داده و تصور خوبی به معلم بدهم.

ب) معمولاً به درس هایی که گفته می شود توجه زیادی می کنم.

ج) موقع درس دادن معلم افکار من به سوی امور دیگر منحرف می شوند.

د) بیشتر به اموری که مربوط به مدرسه نیستند علاقمند می شوم.

امتیاز: 3

7- من معمولاً مقدار کاری که انجام می دهم .....

الف) خیلی بیشتر از تصمیمی است که قصد انجام آن را داشته ام.

ب) بیشتر از تصمیمی است که قصد انجام آن را داشته ام.

ج) کمتر از تصمیمی که قصد انجام آن را داشته ام.

د) خیلی کمتر از تصمیمی است که قصد انجام آن را داشته ام.

امتیاز: 3

8- هر گاه تکلیفم را خوب انجام نداده و به هدفم نرسیده باشم .....

الف) برای رسیدن به هدف نهایت کوشش خود را می کنم.

ب) برای رسیدن به هدف یک بار دیگر تلاش می کنم.

ج) مایلیم که از آن صرف نظر کنم.

د) معمولاً از آن صرف نظر می کنم.

امتیاز: 3

9- در مدرسه داشتن پشتکار به نظرم .....

الف) خیلی بی اهمیت است.   ب) نسبتاً بی اهمیت است.

×ج) با اهمیت است. (د) خیلی با اهمیت است.

امتیاز: 3

10- شروع کردن به انجام تکالیف مدرسه در منزل .....

الف) تلاش خیلی زیادی لازم دارد. (ب) تلاش زیاد لازم دارد.

×ج) تلاش کم لازم دارد. (د) تلاش خیلی کم لازم دارد.

امتیاز: 2

11- هنگامی که در کلاس های پایین تر بودم معیارها و انتظاراتی که با توجه به میزان مطالعه ام از خود داشتم .....

×الف) خیلی بالا بود. (ب) متوسط بود.

(ج) پایین بود. (د) خیلی پایین بود.

امتیاز: 4

12- اگر در حال انجام تکالیفم، مرا به تماشای تلویزیون یا گوش دادن به رادیو فرا خوانند، بعد از آن .....

الف) همیشه بلافاصله سر کارم بر می گردم.

×ب) توقف کوتاهی می کنم و بعد به کارم بر می گردم.

(ج) همیشه قبل از شروع مجدد کار، کمی منتظر می مانم.

(د) برگشتن مجدد به کار را خیلی دشوار می بینم.

امتیاز: 3

13- من کاری را که انجام دادن آن احساس مسئولیت زیادی را بخواهد .....

الف) خیلی دوست دارم.

(ب) تنها در صورتی که پول خوبی بابت آن بپردازند، انجام می دهم.

×ج) فکر می‌کنم نتوانم انجام دهم.

د) دوست ندارم.

امتیاز: 3

14- آن زندگی که اصلاً به کار کردن نداشته باشد از نظر من .....

الف) خیلی خوشایند است. ×ب) خوشایند است.

ج) ناخوشایند است. د) خیلی ناخوشایند است.

امتیاز: 2

15- زمانی که در کلاس های پایین تر بودم، فکر کردم نائل شدن به موقعیت بالا در جامعه (مقام و موقعیتی کسب کردن)

الف) خیلی کم اهمیت دارد. ×ب) کم اهمیت دارد.

ج) زیاد اهمیت دارد. د) خیلی زیاد اهمیت دارد.

امتیاز: 2

16- موقعی که در برابر انجام کار با مشکلی روبرو می‌شوم .....

الف) خیلی سریع از انجام دادن آن صرف نظر می‌کنم.

×ب) سریع از انجام دادن آن صرف نظر می‌کنم.

ج) خیلی زود از انجام آن صرف نظر نمی‌کنم.

امتیاز: 2

د) معمولاً آن را به انجام می‌رسانم.

17- به طور کلی .....

×الف) خیلی زیاد آینده نگر هستم. ب) زیاد آینده نگر هستم.

ج) آینده نگر هستم. د) اصلاً آینده نگر نیستم.

امتیاز: 4

18- در مدرسه به نظر من دانش آموزانی که خیلی زیاد مطالعه می کنند .....

الف) افراد خیلی خوبی هستند.   x) افراد خوبی هستند.

ج) افراد خوبی نیستند.   د) اصلاً افراد خوبی نیستند.

امتیاز: 3

19- در مدرسه کسانی را که به موثعیت های بسیار بالایی نائل شده اند .....

الف) خیلی زیاد تحسین می کنم.   x) زیاد تحسین می کنم.

ج) تحسین نمی کنم.   د) اصلاً تحسین نمی کنم.

امتیاز: 3

20- برای استفاده از لذت ها و تفریحات اضافی زندگی .....

الف) اصلاً وقت ندارم.   ب) اغلب وقت ندارم.

x) معمولاً به قدر کافی وقت دارم.   د) همیشه وقت دارم.

امتیاز: 2

21- من معمولاً فردی .....

الف) خیلی مشغول هستم.   x) مشغول هستم.

ج) مشغول نیستم.   د) اصلاً مشغول نیستم.

امتیاز: 3

22- من بدون اینکه خسته شوم می توانم برای .....

الف) مدت زمان خیلی زیاد روی امر خاصی کار کنم.

ب) مدت زمان زیاد روی امر خاصی کار کنم.

×ج) مدت زمان کوتاه روی امر خاصی کار کنم.

د) مدت زمان خیلی کوتاه روی امر خاصی کار کنم.

امتیاز: 2

23- زمانی که در کلاس های پایین تر بودم، رابطه خوب داشتن با معلمانم .....

الف) خیلی زیاد مورد قدردانی قرار می گرفت.   ب) زیاد مورد قدردانی قرار می گرفت.

×ج) به نظر مهم نبود.   د) به نظر می رسید کاملاً بی اهمیت باشد.

امتیاز: 2

24- پسران شغل پدرانشان را به عنوان مدیر یک مؤسسه دنبال می کنند زیرا .....

الف) آنها مایلند فعالیت مؤسسه را توسعه بخشند.

×ب) از این نظر که پدرشان مدیر است خوشبخت هستند.

ج) آنها می توانند نظرات جدید خود را به عمل درآورند.

د) آنها می توانند نیازهای مادی خود را برآورده سازند.

امتیاز: 3

25- وقتی در کلاس های پایین تر بودم دلم می خواست .....

الف) آدم خیلی مهمی باشم.   ×ب) آدم مهمی باشم.

ج) آدم نسبتاً مهمی باشم.   د) آدم معمولی باشم.

امتیاز: 3

26- من نظم دادن به امور را .....

الف) خیلی دوست دارم.   ×ب) دوست دارم.

ج) زیاد دوست ندارم.   د) اصلاً دوست ندارم.

امتیاز: 3

27- زمانی که کاری را شروع می کنم .....

الف) هرگز آنرا تا رسیدن به یک نتیجه موفقیت آمیز ادامه نمی دهم.

ب) خیلی کم آن را تا رسیدن به یک نتیجه موفقیت آمیز ادامه می دهم.

ج) گاهی آن تا رسیدن به یک نتیجه موفقیت آمیز ادامه می دهم.

د) همیشه آن را تا رسیدن به یک نتیجه موفقیت آمیز ادامه می دهم.

امتیاز: 3

28- من .....

الف) بیشتر مواقع خسته هستم.   ب) اغلب خسته هستم.

ج) خیلی کم خسته هستم.   د) اصلاً خسته نیستم.

امتیاز: 3

29- خرید کردن کاری است که من آن را .....

الف) خیلی زیاد دوست دارم.   ب) دوست دارم.

ج) دوست ندارم.   د) اصلاً دوست ندارم.

امتیاز: 3

تفسیر پرسشنامه

در صورتی که نمرات پرسشنامه بین 33 تا 66 باشد، میزان انگیزش تحصیلی در این جامعه ضعیف می باشد.

-در صورتی که نمرات پرسشنامه بین 66 تا 99 باشد، میزان انگیزش تحصیلی در سطح متوسطی می

باشد.

-در صورتی که نمرات بالای 99 باشد، میزان انگیزش تحصیلی بسیار خوب می باشد.

جمع امتیازات پرسشنامه بالا: 82

بنابراین با توجه به امتیازات بدست آمده از پرسشنامه ی بالا، انگیزش فرد در حد متوسط است.

بررسی پرسشنامه از جهت نظریه های انگیزش

این پرسشنامه 29 ماده دارد که به صورت جملات نمیه تمام میباشند. ضریب اعتبار آزمون با روش آلفای کرونباخ برابر 0/832 می باشد. مقیاس انگیزه پیشرفت هرمنس حاوی 29 سوال چهار گزینه ای است که بر مبنای ویژگی های متمایزکننده افراد دارای انگیزه پیشرفت بالا از افراد با انگیزه پیشرفت پایین توسط هرمنس به شرح ذیل تهیه گردیده است:

1- بالا بودن سطح آرزو

یکی از مهم ترین مولفه های اشاره شده در همه ی نظریه های انگیزش، سازه ی انتظار است. (بر اساس نظریه ی لوین) انتظار بر اساس میزان سطح آرزو در این پرسشنامه اندازه گیری شده است.

2- انگیزه قوی برای تحرک به سمت بالا

"تحرک به سمت بالا" به این موضوع اشاره می کند که ارزش تشویقی برای فرد بالاست، که یکی از مولفه های انگیزش از نظر اتکینسون است. از طرفی می تواند به این معنا باشد که ارزش تکلیف برای فرد بسیار بالاست، که بر اساس نظر لنین یکی از مولفه های مهم انگیزش است.

3- مقاومت طولانی در مواجهه با تکلیف با سطح دشواری متوسط

این مورد، مولفه ی انتظار از موفقیت را می سنجد. هنگامی که امید به موفقیت پایین است، فرد، تکلیف آسان و خیلی سخت را انتخاب می کند. هنگامی که امید به موفقیت بالا باشد، فرد تکلیف متوسط را انتخاب می کند. (بر اساس نظر اتکینسون)

4- تمایل به اعمال تلاش مجدد در انجام تکالیف نیمه تمام

انتظار به عنوان یکی از مولفه های مهم در صورتی که چند بار تایید شود، تبدیل به باور می شود که خود موجب باعث بالا رفتن انگیزه می شود. این باور، موجب تلاش مجدد می شود. در این گزینه، این باور سنجیده می شود. (نظریه ی واینر)

5- ادراک پویایی از زمان، یعنی احساس اینکه امور سریع روی می دهند.

وقتی که انتظار فرد بالاست ، بیشتر به آینده فکر می کند و یک تصور پویا از زمان دارد. بنابراین ادراک پویا از زمان ، باعث می شود که فرد دارای انگیزه ی بیشتری باشد. (بر اسا نظریه ی لنین)

6-آینده نگری

آینده نگری نیز یکی از موارد انتظار از موفقیت است یعنی وقتی فرد به آینده فکر می کند ، افق پیروزی را می بیند.(نظریه ی لوین)

7- توجه به ملاک شایستگی و لیاقت در انتخاب دوست و همکار

این مورد را می توان به نحوه ی اسناد فرد مربوط دانست . هنگامی که فرد ، خود را بصورت منطقی ارزیابی می کند ، به اهمیت عملکرد دیگران نیز در میزان موفقیت خود اهمیت می دهد. (نظریه ی شناختی-انگیزشی واینر)

8-بازشناسی از طریق عملکرد خوب در کار

افرادی که از نظر خودکارآمدی، بالا هستند و به آن باور دارند، انگیزه ی بالایی دارند.(نظریه ی ویگفیلد و هارتر)

9- انجام دادن کاری به نحو احسن

این مورد به خود کارآمدی مربوط است که یکی از مولفه ها ی مهم انگیزش است. (نظریه ی ویگفیلد و هارتر)